

Voorwoord

Het is van groot belang dat schoolteams vanuit hetzelfde perspectief naar groepsontwikkeling kijken. Dat men gelijke begrippen hanteert, open communiceert over de sfeer in iedere groep om zo werk te maken van positieve groepen op school.

Openheid is daarbij een vereiste. Te vaak zien we dat leerkrachten verhullen dat het niet prettig gaat in hun groep. Vanuit het idee dat zij het zelf moeten zien te redden met de groep omdat ze anders een brevet van onvermogen afgeven. Hierdoor gaat het in groepen soms van kwaad tot erger en barst op een gegeven moment de bom.

Sinds het verschijnen van "Grip op de groep" hebben mijn collega adviseurs en ik al op veel scholen zowel preventief als curatief ondersteuning mogen bieden bij het realiseren van een positief groepsklimaat. Het heldere boek van René van Engelen vormt daarbij een uitstekende leidraad. Op alle scholen waar we het boek onder de aandacht hebben gebracht krijgen we louter enthousiaste reacties: zeer herkenbaar, vlot te lezen en uiterst bruikbaar!

Verzoeken om mee te denken rond lastige groepssituaties kwamen voorheen meestal na de kerstvakantie. Met het bekender worden van de visie van Grip op de groep zien we nu een verschuiving naar eerdere momenten in het schooljaar. Dit komt omdat men steeds meer doordrongen raakt van het feit dat je er sneller bij moet zijn. Direct na de kerstvakantie liggen er nog wel kansen, maar eigenlijk dient het proces van het werken aan een positieve groep rond de herfstvakantie voltooid te zijn.

Naast begeleiding ten aanzien van acute problematiek wijzen we op basis van Grip op de groep op het belang van preventie. Inmiddels hanteren we een overzichtelijke jaarplanner welke de volgende onderdelen kent: start van het schooljaar, evaluatie van de groeps cultuur rond de herfstvakantie en door het jaar heen drie maal de korte quickscan. Tot slot worden aan het eind van het schooljaar de groepen op basis van de grip op de groep criteria overgedragen. Zodat de leerkrachten die de groep in het nieuwe jaar gaan begeleiden richtlijnen krijgen voor de eerste schoolweken: waar moeten we bij de start op inzetten? Op deze manier werken we middels Grip op de groep aan het welbevinden van leerlingen en leerkrachten. En, heel belangrijk, verkleinen we de kans op pestgedrag!

Samen met strategieën op het gebied van gedrag en gedragsmanagement (zoals Positive Behavior Support) en een stevige methode op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling (zoals de Vreedzame School) vormt Grip op de groep een concrete invulling van de belangrijkste aspecten van het pedagogisch klimaat. En legt daarmee een solide basis voor opbrengsgericht werken.

Grip op de groep, wij gunnen het iedere leerkracht!

Gerard Castelijin
Onderwijsadviseur bij OBD Noordwest